

**Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti**

“Bank işi” kafedrası

**“Bank nəzarəti və audit”
fənninin
PROQRAMI**

Azərbaycan Respublikası təhsil
nazirinin 16.07.2014-cü il tarixli 818
saylı əmri ilə təsdiq edilmişdir.

Bakı-2014

Tərtib edənlər: kafedranın məsləhətçi professoru
Qəhrəmanov Sabir Cəvəbi oğlu
iqtisad üzrə fəlsəfə doktoru,
baş müəllim Zeynalov Zakir Hacı oğlu

Redaktor: “Bank işi” kafedrasının müdiri, iqtisad elmləri doktoru,
professor Məmmədov Zəhid Fərrux oğlu

Rəyçilər: iqtisad elmləri doktoru, professor Sadiqov Elnur
Məhəmməd oğlu
iqtisad elmləri namizədi “NBS” Bank İdarə
Heyyətinin sədri, dos.Qəmbərov F.Ə.

“Bank nəzarəti və audit” fənni üzrə dərslər saatlarının bölgüsü

	Mövzular	Cəmi		
			Müh.	Məş.
1	Giriş.Bank nəzarəti və auditinin mahiyyəti	4	2	2
2	Azərbaycan Respublikasında bank nəzarəti və auditin təşkili.Auditorlar və auditin həyata keçirilməsi üzrə universal əsaslar.	4	2	2
3	Kommersiya banklarında nəzarətin istiqamətləri.Nəzarət və auditlə əlaqədar bank fəaliyyətinin maliyyə nəticələrinin təhlili.	4	2	2
4	Banklarda mühasibat uçotunun vəziyyəti və aparılmasının,bankın əsas vəsaitlərinin,materiallar və qeyri maddi aktivlərinin auditi.	4	2	2
5	Bankların kapitalının auditi.	4	2	2
6	Nağdsız hesablaşma və müxbir əməliyyatlarının auditi	4	2	2
7	Bankın kredit əməliyyatlarının auditi	4	2	2
8	Bankın depozit əməliyyatlarının və banklararası kreditlərin təhlili	4	2	2
9	Bankın kassa əməliyyatlarının auditi	4	2	2
10	Bankın qiymətli kağızlarla əməliyyatlarının təhlili	4	2	2
11	Valyuta nəzarəti və xarici valyutalarla bank əməliyyatlarının təhlili	4	2	2
12	Kommersiya banklarının vergi ödənişlərinin auditi	4	2	2
13	Bankdaxili nəzarət və audit	4	2	2
14	Bankların kənar auditi və maliyyə hesabatları üzrə auditor rəyi	4	2	2
15	Bankların daxili və kənar auditorları ilə Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının münasibətləri.AMB-nin banklarda yoxlamalarının həyata keçirilməsi	4	2	2
	Cəmi	60	30	30

GİRİŞ

“Bank nəzarəti və audit” fənninin predmeti. Bank fəaliyyəti üçü nəzarət və auditin zərurət təşkil etməsi və onun öyrənilməsinə təmin edən fənnin tədrisinin əhəmiyyəti.

Bank nəzarəti və auditin banklardakı işin xüsusiyyətlərindən irəli gəlmiş öyrənilməsi. Bank sistemində və konkret kredit təşkilatlarında nəzarət və auditin məqsədləri və vəzifələrinin, maraqların və məsuliyyət dərəcəsinin anlaşılması.

Bank nəzarəti və auditinin öyrənilməsində nəzəri əsaslarla yanaşı, praktik bilgilərə geniş yer verilməsi. Azərbaycan Respublikasında bank əməliyyatları üzrə hərtərəfli nəzarəti təmin etməyə yönəldilən qanunlar və normativ aktlardan ibarət materiallara xüsusi yer verilməsi.

“Bank nəzarəti və audit” fənninin digər fənlərlə ümumən əlaqəsi. Bu fənnin mənimsənilməsinə yardımçı olan fənlərdən əldə edilmiş bilgilərin qeyd edilməsi.

Pul - kredit münasibətlərinin makroiqtisadi səviyyədə öyrənilməsinə xidmət edən “Pul və banklar”, kommertsya banklarının fəaliyyətini təmsil edən “Bank işi” fənni ilə yanaşı olaraq, “Bank nəzarəti və audit” fənninin öyrənilməsinin ixtisas biliklərinin təmamlanması, möhkəmləndirilməsi və artırılmasında rolu. Bank nəzarətinin müəssisələrin iqtisadiyyatı və müəssisələrin maliyyəsilə əlaqəsi. Bu mənada müflisləşmə və iflasın zəncirvari reaksiyası hallarının qarşısının alınmasına yönəldilən nəzarət sisteminin vacibliyi. Digər nəzarət formaları ilə bank nəzarətinin əlaqəsinin labüdlüyü.

“Bank nəzarəti və audit” fənninin strukturu. Proqramın əvvəlində göstərilən mövzular onun tərkib hissələrini təşkil etməklə, ardıcıl öyrənilir. Fənnin əhatə dairəsində nəzarət üsullarının, ölkədə mövcud olan kredit institutlarının nəzərə alınması. Bank nəzarətində iqtisadi metodlara üstünlük verilməsi, müəyyən hallarda inzibati metodlardan istifadənin diqqətə alınması.

Bank nəzarəti və auditin öyrənilməsində Azərbaycan Respublikasının reallıqlarına əsaslanma. Xaricin müsbət təcrübəsindən, beynəlxalq qurumların tövsiyələrindən istifadənin öyrənilməsi. Bankın başlıca məqsədlərilə nəzarətin bağlılığı. Bank nəzarəti və auditin təşkili vəzifələrinin Mərkəzi Bank və kredit təşkilatları arasında bölgüsünün öyrənilməsi. Nəzarət və auditin aparılmasında bank fəaliyyətinin maliyyə nəticələrinin təhlilinə yer verilməsi. Bu proqramda qoyulan məsələlərin müəllim və tələbələrdən başqa magistrlər, habelə pul – kredit və banklar sahəsində biliklərini dərinləşdirmək istəyən digər şəxslər üçün faydalı olması.

“Bank nəzarəti və audit” fənninin xarakteri nəzərə alınmaqla, onun öyrənilməsinin təmin olunması üçün nəzərdə tutulan təşkilatı metodiki və qiymətləndirmə meyarları haqqında məlumatlandırma.

Mövzu 1. BANK NƏZARƏTİ VƏ AUDİTİNİN MAHİYYƏTİ

Banklarda nəzarətin zəruriliyini şərtləndirən amillər. Bank nəzarətinin mahiyyət xarakteristikası. Onun əhəmiyyəti.

Bank nəzarətinin ölkədə mövcud olan digər nəzarət formaları ilə əlaqəsi və nəzarət sistemində mövqeyinin səciyyəsi. Bank nəzarətinin spesifik xüsusiyyətləri. Bank nəzarətinin prinsipləri.

Müxtəlif iqtisadi sistemlərdə bank nəzarətinin fərqlərinin müfəssəl xarakteristikası. Azərbaycan Respublikasında bank nəzarətinin bazar iqtisadiyyatı şəraitinə və tələblərinə görə yeni əsaslarda qurulması təcrübəsi. Bank nəzarətini həyata keçirən orqanlar cəhətindən Azərbaycan Respublikasının xüsusiyyətləri.

Bank auditi anlayışının səciyyəsi. Bank auditinin məqsəd və vəzifələri. Bank auditinin formaları. Auditin metodları. Auditin beynəlxalq və milli standartları. Audit işində risklərin mahiyyəti və məzmunu. Bank fəaliyyəti ilə bağlı audit riskləri.

Mövzu 2. AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASINDA BANK NƏZARƏTİ VƏ AUDİTİNİN TƏŞKİLİ.AUDİTORLAR VƏ AUDİTİN HƏYATA KEÇİRİLMƏSİ ÜZRƏ UNİVERSAL ƏSASLAR

Azərbaycan Respublikasında bank nəzarəti və auditinin hüquqi əsasları Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankında nəzarətin təşkilinin ümumi səciyyəsi. Mərkəzi Bankın nəzarətinin bank fəaliyyətinin tənzimlənməsində rolu.

Mərkəzi Bankın hesabatlığı və fəaliyyətinin yoxlanması. Bu sahədə xarici təcrübədən xülasə. Xarici tənzimləmə və nəzarət orqanları ilə əlaqələr.

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankında daxili audit. Onun daxili audit bölməsi tərəfindən risklərin idarə olunması və nəzarət mexanizmlərinin qiymətləndirilməsi və onların tətbiqinə nəzarət.

Mərkəzi Bankın struktur bölmələrinin auditi. Daxili audit bölməsinin həyata keçirdiyi auditlə müəyyən etdiyi faktlar üzrə tövsiyələri. Daxili audit bölməsinin təbəçiliyi.

Azərbaycan Respublikasında bankdaxili nəzarət və auditin təşkilinin xülasəli izahı. Daxili audit strukturları və banklarda digər daxili komitələr. Audit komitəsinin əsasnaməsinin təsdiqi, üzvlərinin və sədrinin təyini qaydası. Banklarda daxili audit bölməsinin (departament, şöbə və s.) rəhbəri və əməkdaşlarının təyini. Daxili audit bölməsinin nəzarəti dairəsində olan məsələlər.

Banklarda Audit komitəsi və daxili audit bölməsinin fəaliyyət standartlarının xülasəli izahı.

Bankların və xarici bankların yerli filiallarının Mərkəzi Bank tərəfindən yoxlanması üzrə ümumi əsaslar. Yerlərdə yoxlamaların aparılmasını təmin etmək üçün Mərkəzi Banka, eləcə də onun təyin etdiyi auditorlara verilən səlahiyyətlər.

Azərbaycan Respublikasında bankların və xarici bank filiallarının fəaliyyətinin vergi nəzarəti xətti ilə yoxlanması. Başqa şəxslərin yoxlamalarına məhdudiyət və qadağanlar. Bank audit sahəsində audit fəaliyyətinin həyata keçirilməsinin lisenziyalaşdırılması. Bank auditorlarının attestasiyası. Auditorların hüquq və vəzifələri. Onların hüquqi və inzibati məsuliyyəti. Bank auditində peşəkarlıq və auditor etikası prinsipləri.

Auditorlara (audit təşkilatlarına) təsir tədbirləri. Lisenziyaların ləğvi qaydası.

Bank auditinin keyfiyyətinə nəzarət.

Azərbaycan Respublikasında bank auditinin həyata keçirilməsini tənzimləyən normativ aktları.

Banklarda auditor yoxlamalarının obyektləri. Auditin subyektləri. Ümumi prosedur qaydaları.

Banklarda yoxlama aparılmasında auditor təşkilatları (auditorlar) tərəfindən auditorluq fəaliyyətini tənzimləyən normativ aktlarına, qanunvericiliyin tələblərinə riayət olunmasına Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının nəzarəti.

Səlahiyyətli dövlət orqanlarının tapşırıqları ilə ekspertiza və yoxlamalar. Bəzi mühüm (incə) məsələlər üzrə məsləhətləşmələr.

Mövzu 3. KOMMERSİYA BANKLATINA NƏZARƏTİN İSTİQAMƏTLƏRİ. NƏZARƏT VƏ AUDİTLƏ ƏLAQƏDAR BANK FƏALİYYƏTİNİN MALİYYƏ NƏTİCƏLƏRİNİN TƏHLİLİ

Bank fəaliyyəti üçün lisenziyaların verilməsi prosesində Mərkəzi Bankın nəzarəti. Bank lisenziyası və icazə alınması üçün Mərkəzi Banka edilən müraciətin forma və məzmununun, onlara əlavə edilən sənədlərin tamlığı və müəyyən olunmuş tələblərə cavab verməsinin yoxlanması.

Müraciətə baxılarkən maliyyə, vergi və hüquq – mühafizə orqanlarından aidiyyətli məlumatların alınması yolu ilə nəzarət.

Bank lisenziyası alınması üçün müraciətə baxılmasının birinci mərhələsində bankın təsisçiləri və vəkil edilmiş şəxslər tərəfindən təqdim edilməli olan sənədlər və məlumatlar əsasında nəzarət.

Bank lisenziyası alınması üçün yekun müraciətə baxılması üçün əlavə edilən sənədlərin qəbulu sayəsində aparılan nəzarət.

Xarici bankların yerli filiallarının lisenziyalaşdırılması qaydaları ilə qoyulan tələblərin yerinə yetirilməsinin yoxlanması.

Kredit təşkilatlarına bank fəaliyyətinin həyata keçirilməsi üçün lisenziyanın verilməsi qərarının qəbulu.

Bankların fəaliyyətinə onların hesabatları üzrə nəzarət. Kommersiya banklarının fəaliyyətinə Mərkəzi Bank tərəfindən müəyyən olunmuş prudensial normativlərə və tələblərə riayət edilməsinə nəzarət. Prudensial və bank statistikasına hesabatlarının forması, məzmunu və dövriliyinin səciyyəsi.

Bank inzibatçılarında tələblərin yerinə yetirilməsinə nəzarət.

Bank fəaliyyətinin “Banklar haqqında” Qanunun tələbləri pozulmaqla həyata keçirildiyi təqdirdə və bank işində əmələ gələn (yol verilən, baş verən) səbəblərdən Mərkəzi Bankın normativ xarakterli aktlarının tələbləri pozulduqda, lisenziya və icazələrdə müəyyən edilən məhdudiyyətlərin pozulması, yaxud belə pozuntulara səbəb ola biləcək əsaslar müəyyən edildikdə, onların aradan qaldırılması üçün ilkin təxirəsalınmaz işlər.

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının banklara təsir tədbirlərinin, təshih tədbirlərinin, sanksiyaların və onların tətbiqi üzrə rəsmi qaydaların müfəssəl izahı.

Mərkəzi Bank tərəfindən müvəqqəti inzibatçının fəaliyyəti üzərində nəzarət.

Banklarda maliyyə sağlamlaşdırılması, ləğv və iflas prosedurlarının həyata keçirilməsi sahəsində nəzarət.

Banklarda maliyyə nəticələrinin nəzarət və auditlə əlaqədar təhlilinin əhəmiyyəti, məqsədləri və metodları.

Bankların passiv əməliyyatlarının təhlili və auditdə istifadə.

Bankların aktiv əməliyyatlarının təhlili və auditdə istifadə.

Bankın gəlirlərinin xərcləri və mənfəətinin auditi

Bankın mənfəət və zərərlər hesabının yoxlanması. Bu haqda hesabatın tərtibinin düzgünlüyünün yoxlanması.

Bankın balansının təhlili. Mühasibat balansının riyazi düzgünlüyünün yoxlanması. Məbləğlərin təsdiqedici sənədlərə uyğunluğunun yoxlanması.

Banklarda gəlirlərin, xərclərin və mənfəətin uçotu qaydaları haqqında normativ sənədləri. Mənfəətin bölüşdürülməsinin auditi.

Bankın əldə etdiyi gəlirləri və aparılan xərclərinin müvafiq hesablarda əks etdirilməsinin məbləğ və müddət etibarilə düzgünlüyünün yoxlanması.

Bank əməliyyatları üzrə komissiyalar, alınan və ödənilən faizlərin qeydə alınmasının düzgünlüyünün yoxlanması.

Gələcək dövrün xərcləri və gəlirlərinin hesabatlarda əks etdirilməsinin yoxlanması.

Mövzu 4: BANKLARDA MÜHASİBAT UÇOTUNUN VƏZİYYƏTİ VƏ APARILMASININ, MATERIALLAR VƏ QEYRİ MADDİ AKTİVLƏRİNİN AUDİTİ

Banklarda (və digər kredit təşkilatlarında) mühasibat uçotunun aparılması və hesabatlığın təmin edilməsi üzərində nəzarəti tənzimləyən qanunçuluq və normativ aktları.

Banklarda mühasibat uçotunun aparılmasına xidmət edən sənədlər və bankdaxili qaydalar.

Banklarda analitik və sintetik uçotun aparılması üzrə audit yoxlamalarının metodikası və prosedurları. Uçotun həmin istiqamətləri üzrə qeydlərin uyğunluğuna baxılması.

Əməliyyatların uçotunun aparılması üçün şəxsi hesabların açılmasının və hesabların qeydiyyatının aparılmasının, balans hesabları və balansdankənar hesablarda qalıqların əks etdirilməsinin düzgünlüyünün yoxlanması. Açılan şəxsi hesablar barəsində vergi orqanlarının və büdcədənəkar fondların məlumatlandırılması və müştərilərin şəxsi hesablarından çıxarışlar verilməsi qaydalarına əməl olunmasının yoxlanması.

Əməliyyatların sənədlərdə əks etdirilməsinin qanuniliyi, sənədlərin tərtibatının düzgünlüyü və saxlanması vəziyyətinin yoxlanması.

Bankda uçot siyasətinin təhlili və qiymətləndirilməsi. Onun təşkilatı, texniki, metodoloji və vergi aspektlərinin təmin olunmasının yoxlanması.

Mühasibat informasiyasının düzgünlüyü, əsaslandırılmış olması və maraqlı tərəflərin yol verilə bilən dərəcədə ondan istifadə imkanlarının olmasına nəzarət. Audit yoxlaması üzrə bankda mühasibat uçotu sisteminin səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi.

Bankın əsas vəsaitlərinin kapital qoyuşlarının, materiallar və qeyri maddi aktivlərin auditi.

Bankın əsas vəsaitlərinin auditi üçün istifadə edilən sənədlər.

Daxil olma mənbəyindən, dəyərindən və digər amillərdən asılı olaraq, bankın əsas vəsaitlərinin formalaşması və müvafiq xərclərin aidiyyəti üzrə sənədlərdə əks etdirilməsinin yoxlanılması.

Bankın əsas vəsaitlərinin və icarəyə götürülmüş əss vəsaitlərin amortizasiyasının hesablanması və müvafiq hesablarda əks etdirilməsinin yoxlanması.

Əsas vəsaitlərin yenidən qiymətləndirilməsinin yoxlanılması.

Bankın malik olduğu materialların uçota alınmasının auditi.

Bank qeyri maddi aktivlərinin auditi. Bu aktivlərin auditində istifadə olunan sənədlər, qeyri maddi aktivlərin dəyərinin, onlara aid olan xərclərin, amortizasiyasının müvafiq hesablarda əks etdirilməsinin və xidmət müddətlərinin nəzərə alınmasının yoxlanması.

Bank azqiymətli və tezköhnələn əşyalarının auditi
Bankın özünəməxsus kapital qoyuluşlarının auditi.

Mövzu 5: BANKLARIN KAPİTALININ AUDİTİ

Bankların özlərinə məxsus kapitalının auditinin məqsədləri. Bankın nizamnamə kapitalının auditi. Onun normativ bazası. Nizamnamə fondunun yaradılma mənbələrinə, bankların məcmu kapitalına və xarici bankların yerli filiallarının kapitalına, nizamnamə kapitalında mühüm iştirak paylarına qoyulan tələblərin yerinə yetirilməsinin yoxlanması.

Nizamnamə kapitalında dəyişmələr və onların qeydə alınmasının düzgünlüyünə nəzarət.

Nizamnamə fondunun auditində istifadə olunan sənədlər. Auditin (bu sahədə) aparılmasında bankın təşkilatı – hüquqi formasının nəzərə alınması

Bankın ehtiyat fondunun və digər fondlarının auditi. Ehtiyat fondunun formalaşması və bu fondun vəsaitinin istifadəsi qaydalarına riayət olunmasının yoxlanması.

Digər fondların (o cümlədən iqtisadi həvəsləndirmə fondunun) yaradılması və istifadəsinin yoxlanması.

Bankın kapitalının hesablanması düzgünlüyünün yoxlanması.

Mövzu 6: NAĞDSIZ HESABLAŞMA VƏ MÜXBİR ƏMƏLİYYATLARININ AUDİTİ

Nağdsız hesablaşma və müxbir əməliyyatları üzrə bank auditinin məqsədləri və obyektləri.

Azərbaycan Respublikasında dövlət orqanları, bələdiyyələr, hüquqi şəxslər, habelə fərdi sahibkarlar və fiziki şəxslər üçün bank hesabları açılmasını tənzimləyən normativ aktları.

Həmin hesabların müştərilərə görə təyinatının düzgünlüyünün yoxlanması.

Banklarda cari hesabların, xüsusi cari hesabların açılması üçün tələb edilən sənədlər və bu hesablar vasitəsilə aparılan əməliyyatların auditi.

Bank hesablarının rəsmiləşdirilməsi və yenidən rəsmiləşdirilməsi qaydalarına riayət olunmasının yoxlanması.

Rezidentlərə xarici valyutada hesablar açılması, qeyri rezidentlərə Azərbaycan Respublikasının milli valyutasında və xarici valyutada hesablar açılması və banklar vasitəsilə əməliyyatların aparılmasının yoxlanması.

Bank hesablarının bağlanması qaydalarına əməl olunmasının yoxlanması.

Mövcud nağdsız hesablaşma formalarının hər biri üzrə aparılan əməliyyatların auditi.

Fiziki şəxslərin nağdsız hesablaşmalarının auditi.

Bank filiallarının apardığı hesablaşma əməliyyatlarının auditi.

Banklararası hesablaşmaların və müxbir münasibətlərinin auditi. Müxbir hesablarının açılması qaydalarına əməl olunmasının yoxlanması.

Banklarda müxbir hesablar üzrə əməliyyatların aparılması qaydalarına riayət edilməsinin auditi. Bankların bir-birilə birbaşa müxbir əlaqələrində müxbir hesablar üzrə əməliyyatlarının əsaslılığının və vaxtlı- vaxtında aparılmasının auditi.

Müxbir hesabların bağlanması qaydalarına riayət edilməsinin yoxlanması.

Mövzu 7: BANKIN KREDİT ƏMLİYYATLARININ AUDİTİ

Bankların kredit əməliyyatlarının auditinin məqsədləri və bu əməliyyatların normativ bazası.

Bankın kredit əməliyyatlarının təşkilinin və kredit menecmentinin səmərəliliyinin yoxlanması.

Ssuda hesablarının açılmasının düzgünlüyünün yoxlanması.

Qısamüddətli kredit növlərinin rəsmiyyətə salınmasının, verilməsi və qaytarılmasının, həmin kreditlər üzrə faizlərin ödənilməsinin auditi. O cümlədən: birdəfəlik kreditlərin; overdraftların; kredit xətlərinin; veksəl kreditlərinin auditi.

Fiziki şəxslərə verilən kreditlərin auditi.

Bankın verdiyi uzunmüddətli kreditlərin auditi.

Kreditlərin təminatlığının audit qiymətləndirilməsi.

Kredit əməliyyatlarının auditində kreditlərin təsnifləşdirilməsi meyarlarının əhəmiyyəti.

Kreditlərin və faizlərin ödənilməsində yaranan vaxtı keçmiş (ötmüş) borcların auditı.

Verilmiş kreditlər üzrə ehtimal olunan itkilərlə bağlı ehtiyatların yaradılması metodikası və prosedurların yoxlanması. Bu sahədə kredit risklərinin qiymətləndirilməsi.

Bankın lizinq əməliyyatlarının auditı.

Bankın faktoring məliyyatlarının auditı.

Bankın digər mümkün əməliyyatlarının auditı.

Mövzu 8: BANKLARIN DEPOZİT ƏMƏLİYYATLARININ VƏ BANKLARARASI KREDİTLƏRİN AUDİTİ

Bankların depozit əməliyyatlarının auditı üçün istifadə edilən normativ bazası. Bankda depozit əməliyyatlarının tənzimlənməsi qaydalarının yoxlanması.

Depozitlər üzrə hesablanan və ödənilən faizlərin yoxlanması. Hüquqi şəxslərin depozitlərinin auditı. Fiziki şəxslərin əmanətlərinin auditı.

Depozit əməliyyatlarının yoxlanması mərhələləri.

Banklararası kreditlərin və depozitlərin auditı. Banklararası kreditlərin verilməsi və alınmasının əsaslılığının yoxlanması. Banklararası kreditlərin alınması və verilməsinin qeydiyyatata alınmasının düzgünlüyünün yoxlanması.

Cəlb edilən və yerləşdirilən depozitlərin müddətlərinin yoxlanması. Alınan və verilən banklararası kreditlər üzrə borcların və faizlərin zaman və məbləğ etibarilə uçota alınmasının düzgünlüyünün yoxlanması.

Mövzu 9: BANKIN KASSA ƏMƏLİYYATLARININ AUDİTİ

Kassa əməliyyatlarına nəzarətin məqsədi və vəzifələri.

Banklarda kassa əməliyyatlarının aparılmasında əsas tutulan (götürülən) normativ aktları.

Banklarda kassa əməliyyatlarının təşkilinin yoxlanması. Pulun, sənədlərin və digər qiymətliərin saxlanması vəziyyətinin və

uçotunun yoxlanması. Bank kassasının auditində istifadə edilən sənədlərin auditi.

Bankın kassalarından hər biri ilə maddi məsuliyyət barəsində müqavilənin olmasının yoxlanması.

Müştərilərdən nağd pulların qəbulu və rəsmiləşdirilməsi qaydalarına əməl edilməsinin auditi.

Müştərilərə bankın kassalarından nağd pulların verilməsi və rəsmiləşdirilməsi qaydalarına riayət edilməsinin auditi.

Bankın baş binasından kənarında yerləşən kassalarında işlərin təşkili və əməliyyatların uçota alınmasının auditi.

Bankdan pul vəsaitlərinin göndərilməsinin rəsmiyyətə salınması və uçota alınmasının mövcud tələblərə görə düzgünlüyünün yoxlanması.

Bankda aparılan audit yoxlamaları zamanı onun kassasında inventarizasiya aparılması üzrə nəticələrin rəsmiləşdirilməsi.

Bankın nağd pulun hərəkəti üzərindəki nəzarətinin qiymətləndirilməsi.

Kassa dövriyyələri haqqında bankın hesabatının qiymətləndirilməsi.

Mövzu 10: BANKIN QIYMƏTLİ KAĞIZLARLA ƏMƏLİYYATLARININ AUDİTİ

Bankların qiymətli kağızlarla əməliyyatlarını tənzimləyən normativ- hüquqi aktlar.

Bankın səhmdarlaşması üzrə əməliyyatların auditi. Bankın səhmlərinin və istiqrazlarının buraxılmasının auditi.

Depozit və əmanət sertifikatlarının buraxılmasının auditi. Bankın öz borc öhdəliklərilə əməliyyatlarının auditi. Bankın buraxdığı qiymətli kağızların növlər və müddətlər etibarilə yoxlanması. Onların mühasibat uçotunun düzgün aparılmasının yoxlanması.

Bankın borc öhdəliklərinə və səhmlərə vəsait qoymasının auditi. Həmin borc öhdəlikləri və səhmlərlə əməliyyatların auditi, eləcə də müsbət və mənfi fərqlərin uçotda əks etdirilməsinin, hesabların açılmasının düzgünlüyünün yoxlanması. Repo üzrə əməliyyatların yoxlanması.

Qiymətli kağızlarla müddətli əməliyyatların auditi. Bankın uçot etdiyi veksellərin auditi. O cümlədən: vaxtında ödənilməyən veksellərin auditi; veksellərin müddət, məbləğ və subyektlər üzrə uçot edilməsinin auditi.

Qiymətli kağızların etibarla idarə edilməsinin auditi. Bank tərəfindən müştərilərə verilən kreditlərin təminatı olaraq qəbul edilmiş qiymətli kağızların audit yoxlanması.

Bankın diler fəaliyyəti və broker fəaliyyətinin auditi. Bankın depozitar fəaliyyətinin auditi.

Borc öhdəliklərinin yenidən qiymətləndirilməsinin auditi.

Qiymətli kağızların ucuzlaşa bilməsinə görə (o cümlədən uçot edilmiş veksellərin qiymətdən düşməsinə görə) ehtiyatların yaradılması və istifadəsinin auditi.

Mövzu 11: VALYUTA NƏZARƏTİ VƏ XARİCİ VALYUTALARLA BANK ƏMƏLİYYATLARININ AUDİTİ

Valyuta nəzarəti və xarici valyutalarla bank əməliyyatlarının auditinin məqsədləri.

Xarici valyutalarla və digər valyuta sərvətlərilə əməliyyatlar aparılmasının və onlara nəzarətin tənzimlənməsini müəyyənləşdirən normativ hüquqi sənədlər.

Valyuta nəzarəti orqanları və agentləri.

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi bankı valyuta tənzimlənməsinin əsas orqanları kimi.

Valyuta nəzarəti və auditinin başlıca istiqamətləri. Valyuta sərvətləri üzərində mülkiyyət hüquqlarının təmini.

Valyuta əməliyyatlarının həyata keçirilməsi üçün rezidentlərə müvəkkil banklarda xarici valyuta hesablarının açılması və aparılmasının auditi. Valyuta əməliyyatlarında valyuta nəzarəti və tənzimləməsi üzrə qanunsuluq və müvafiq normativ aktlarının tələblərinə əməl edilməsinin yoxlanılması.

Valyuta sərvətlərinin ölkədən çıxarılması və göndərilməsinin, ölkəyə göndərilməsi və gətirilməsinin və valyuta vəsaitlərinin yenidən qiymətləndirilməsinin auditi.

Valyuta mübadiləsi məntəqələrinin yerinə yetirdikləri əməliyyatların auditi.

Bankda valyuta mövqeyinin auditi.

Valyuta nəzarəti orqanlarının və agentlərinin səlahiyyətlərinin səciyyəsi.

Bankın valyuta nəzarəti agentliyi olması cəhətdən vəzifəsinin yerinə yetirilməsinin yoxlanması.

Valyuta nəzarəti çərçivəsində Azərbaycan Respublikasında valyuta əməliyyatları aparan rezident və qeyri rezidentlərin hüquqlarının təmin edilməsi və vəzifələrinin yerinə yetirilməsinə tələblər. Valyuta qanunvericiliyinin pozulmasına görə müəyyən edilmiş məsuliyyət. Valyuta nəzarəti orqanları və agentlərinin vəzifəli şəxslərin hüquq və vəzifələri.

Banklar tərəfindən valyuta əməliyyatları haqqında hesabat qaydalarına riayət edilməsinin audit yoxlanması.

Mövzu 12: KOMMERSİYA BANKLARININ VERGİ ÖƏNİŞLƏRİNİN AUDİTİ

Vergi ödənişlərinin auditinin vəzifələri. Bank gəlirlərinin vergiyə cəlb olunmasında auditin obyektləri və aparılma metodları.

Bankdan mənfəət vergisinin ödənilməsinin auditi. Bu vergi üzrə haqq- hesabın düzgünlüyünün yoxlanması. Vergiyə cəlb edilən mənfəəti həcmnin, bank mənfəətindən büdcəyə ödənilmədə güzəştlərin tətbiqinin əsaslılığının, qanunauyğunluğunun yoxlanması.

Bankın əmlakına qoyulan verginin auditi. Bu verginin vergiyə cəlb olunma bazasının hesablanması düzgünlüyünün yoxlanması. Dövlət büdcəsinə köçürülmə məbləğinin düzgünlüyü və müddətlərinə riayət edilməsinin yoxlanması.

Yol vergisinin həcmnin müəyyən edilməsi və büdcəyə köçürülməsinin auditi.

Bankın işçilərindən gəlir vergisinin tutulması, büdcəyə köçürülməsi və uçotunun yoxlanması.

Bankın maliyyə xidmətlərinə aid olmayan əməliyyatlarından alınan vergilərin auditi.

Mütəmadi, mütənəib və sistemlik xarakter daşımayan, müəyyən hallarda əmələ gələn vergitutma obyektləri üzrə audit yoxlanması aparılması.

Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə Vergi Məcəlləsində dəyişiklik və əlavələr olduqda, onların audit yoxlamasında nəzərə alınması.

Mövzu 13: BANKDAXİLİ NƏZARƏT VA AUDİT

Azərbaycan Respublikasında banklarda daxili nəzarətin yaradılması və həyata keçirilməsinin təşkilati strukturu. Həmin strukturlarda səlahiyyət bölgüsü. Nəzarət üçün adekvat sistem. Prosedurlar və qaydalar. Uçot prinsipləri və qaydalarının təmin edilməsi sahəsində bankdaxili nəzarət.

Bank aktivlərinin fiziki cəhətdən qorunması üzrə nəzarət.

Qeyri- qanuni yolla əldə edilmiş pul vəsaitlərinin və digər əmlakın leqallaşdırılmasına qarşı fəaliyyət üzrə bankdaxili nəzarət sisteminin əhatə etdiyi məsələlər.

Bankdaxili nəzarətin təşkilinin yoxlanması. Cari və sonrakı nəzarətin keyfiyyətinin qiymətləndirilməsi. Bank fəaliyyətinin dəyənətliyinin təmin edilməsi baxımından daxili nəzarətin təşkilinin qiymətləndirilməsi.

Banklarda daxili auditin məqsədləri və vəzifələri.

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının müəyyən etdiyi audit standartlarının icmalı.

Bankdaxili auditin prinsipləri və əhatə sferası. Daxili auditin əsasnaməsi.

Daxili audit komitəsinin fəaliyyətinin səciyyəsi.

Daxili audit bölməsinin fəaliyyətinin səciyyəsi.

Daxili audit bölməsi işçilərinin hüquqları, onların qarşılıqlı münasibətləri. Bankdaxili audit üçün zərurət təşkil edən normaların səciyyəsi.

Daxili audit bölməsinin iş planı və fəaliyyətinin metodları. Bölmənin fəaliyyətinin qaydaları və prosedurları. Bank daxili audit bölməsinin hesabatlığı. Auditor rəyi.

Mövzu 14: BANKLARIN KƏNAR AUDİTİ VƏ MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ AÜİTOR RƏYİ

Azərbaycan Respublikasında kənar auditin əhatə sferası.

Banklarda və xarici bankın yerli filiallarında kənar auditin aparılması üçün AMB-in müəyyən etdiyi qaydalar əsasında başlıca tələblər və meyarlar. Bu sahədə audit standartları.

Auditin müstəqilliyinin səciyyəsi. Auditorun seçilməsi və əvəz edilməsi qaydası. Kənar auditin səlahiyyətləri və vəzifələrinin xarakteristikası.

Auditin nəticələri əsasında auditorun hazırladığı hesabatın elementlərinin səciyyəsi. Auditor hesabatına mümkün əlavələr.

Azərbaycan Respublikasında kredit təşkilatlarının fəaliyyətinin yoxlanılması üzrə auditor rəyinə dair başlıca tələblər. Auditor rəyinin növləri.

Aparılan auditin nəticələri barəsində yoxlanılan kredit təşkilatının rəhbərliyinə auditorun yazılı məlumatı.

Bankın hesabatının düzgünlüyü haqqında rəyin tərtibi. Audit rəyinin məzmunu, onun giriş hissəsi, analitik və yekun hissələri.

Audit yoxlamaları sayəsində aşkara çıxarılan çatışmazlıqlar, nöqsanlar və s. nin kredit təşkilatının hesabatının düzgünlüyünə təsirinin qiymətləndirilməsi. Yoxlamanın əhatə etdiyi hesabat ilindən sonrakı dövrdə baş verən hadisələrin audit hesabatının hazırlanmasına təsiri.

Bankın maliyyə hesabatının düzgünlüyünün təsdiqi qaydası. Aparılan audit üzrə hesabatın və bununla əlaqədar olan digər məlumatların ("Rəhbərliyə hesabat"ın düzəlişlərin və s.- nin) Mərkəzi banka təqdim edilmə qaydaları.

Bankların konsolidasiya əsaslarında fəaliyyəti şəraitində aparılan nəzarətin məqsədləri. Bankların konsolidasiya əsaslarındakı prudensial hesabatlarının tərtibi və təqdim edilmə qaydaları. Bankların, xarici bankın yerli filiallarının və holding şirkətlərinin konsolidasiya üsulu ilə hazırlanmış prudensial hesabatlarına əsaslanmaqla onların üzərində nəzarətin həyata keçirilmə qaydaları. Konsolidasiyalı maliyyə hesabatı üzrə auditor rəyi.

**Mövzu 15: BANKLARIN DAXİLİ VƏ KƏNAR
AUDİTORLARI İLƏ AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
MƏRKƏZİ BANKININ MÜNASİBƏTLƏRİNİN ƏSALARI.
AMB-NIN BANKLARDA YOXLAMALARIN HƏYATA
KEÇİRİLMƏSİ**

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının kredit təşkilatlarının daxili və kənar auditorları ilə münasibətlərinin məqsədləri.

Banklarda daxili nəzarət sisteminin qiymətləndirilməsində diqqətdəşiyən məsələlər.

Bankın daxili Audit Komitəsi ilə və Daxili Audit bölməsi ilə AMB- nin münasibətlərinin səciyyəsi.

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının kənar auditorlarla münasibətləri, həmin münasibətlərin səciyyəsi.

Daxili auditorlarla bankın kənar auditorları arasında münasibətlərin əhəmiyyəti, məzmunu və xarakteri.

AMB, kənar auditorlar və daxili auditorlar arasında əməkdaşlığın ümumi məqsədləri.

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının banklarda və xarici bankların yerli filiallarında yoxlamalarının məqsədləri və vəzifələri. Həmin yoxlamaların planlaşdırılması.Yoxlamaların növləri, yoxlamalararası və davam etmə müddətləri.

Banklarda yoxlama aparmaq üçün AMB tərəfindən görülən hazırlıq tədbirlərinin təfsilatı. Bu yoxlamaların təşkili qaydası. Yoxlamaya göndərilən qrup üzvlərinin hüquqları və vəzifələri. Onların yerinə yetirilməsi.

Yoxlamanın keçirildiyi bankın (eləcə də xarici bankın yerli filialının) burada aparılan yoxlama ilə bağlı hüquq və vəzifələrinin səciyyəsi.

AMB tərəfindən bank fəaliyyətinin yoxlanmasına kənar auditorlar cəlb edildiyi təqdirdə bu auditorların yoxlamayı həyata keçirməsi.

ƏDƏBİYYAT

AZƏRBAYCAN DİLİNDƏ

Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı haqqında Azərbaycan Respublikasının 10 dekabr 2004- cü il tarixli qanunu (əlavə və dəyişikliklərlə)

Banklar Haqqında Azərbaycan Respublikasının 16 yanvar 2004- cü il tarixli Qanunu (əlavə və dəyişikliklərlə)

Valyuta tənzimi haqqında Azərbaycan Respublikasının 21 oktyabr 1994- cü il qanunu (əlavə və dəyişikliklərlə)

Bank olmayan kredit təşkilatları haqqında Azərbaycan Respublikasının 25 dekabr 2009- cu il qanunu (əlavə və dəyişikliklərlə)

İnvestisiya fəaliyyəti haqqında Azərbaycan Respublikasının 13 yanvar 1995- ci il qanunu (əlavə və dəyişikliklərlə)

Xarici investisiyaların qorunması haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunu (əlavə və dəyişikliklərlə)

Mühasibat uçotu haqqında Azərbaycan Respublikasının 29 iyun 2004- cü il qanunu (əlavə və dəyişikliklərlə)

İpoteka haqqında Azərbaycan Respublikasının 15 aprel 2005- ci il qanunu (əlavə və dəyişikliklərlə)

Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsi

Azərbaycan Respublikasının Mülki- Prosesual Məcəlləsi

Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsi

Auditor xidməti haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu. Bakı. 1994.

Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatası haqqında Əsasnamə- Bakı.1995

Azərbaycan Respublikası ərazisində auditor fəaliyyəti ilə məşğul olmaq üçün lisenziya verilməsi qaydalarının təsdiq edilməsi haqqında. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 13 yanvar 1998- ci il qərarı.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qiymətli Kağızlar üzrə Dövlət Komitəsi haqqında Əsasnamə 26 iyul 1999- cu il (əlavə və dəyişikliklərlə)

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi bankı nəzdində Azərbaycan İpoteka Fondu haqqında əsasnamə. 22 dekabr 2005- ci il (əlavə və dəyişikliklərlə)

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi bankı nəzdində Azərbaycan İpoteka Fondunun vəsaiti hesabına kreditlərin verilməsi qaydaları. 22 dekabr 2005- ci il (əlavə və dəyişikliklərlə)

Banklarda idarəetmə standartlarının tətbiqi; yoxlamaların həyata keçirilməsinin prosedur qaydaları; banklarda hesabların açılması, aparılması və bağlanması; yerli bankların şöbələrinin açılması üçün icazə alınması və icazənin ləğv edilməsi; bankların və xarici bankların yerli filiallarının kənar auditinin aparılmasına dair tələblər; konsolidasiya əsasında prudensial hesabatların tərtibi, təqdim edilməsi və nəzarət; fiziki şəxslər tərəfindən valyuta sərvətlərinin ölkəyə gətirilməsi və Azərbaycan Respublikasından çıxarılması və başqa aidiyyətli bank fəaliyyəti növləri üzrə Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının İdarə Heyəti tərəfindən təsdiq edilmiş və Respublikanın Ədliyyə Nazirliyində qeydə alınmış (lazımı hallarda Respublikanın Maliyyə Nazirliyi ilə, Dövlət Gömrük Komitəsi və başqa orqanlarla razılaşdırılmış) qaydalar, təlimatlar, AMB-nin öz səlahiyyətləri və təşbbüskarlığı ilə hazırlanmış daxili nəzarət və daxili auditin təşkili qaydaları, daxili audit standartları və tematikaya müvafiq digər normativ sənədləri.

Audit. Qanunvericilik və normativ sənədlər. I cild- Bakı, “Azərbaycan Ensiklopediyası” nəşriyyatı, 1998.

Abbasov Ə.M., Məmmədov Z.F. və başqaları. Bank işi və elektron bankçılıq. Dərslik. Bakı, Qanun.2003

Abdullayev Ş.Ə., Əsgərova R.V. Bank işi. Dərslik. Bakı, Çarşıoğlu.2009

Audit. Prof. V.T. Novruzovun elmi redaktəsi ilə. Dərs vəsaiti. Bakı, “Azərbaycan Ensiklopediyası” nəşriyyatı, 2011

Bağirov Dəmət, Həsənli Mirələm. Maliyyə. Dərslik. Bakı, “İqtisad Universiteti” nəşriyyatı, 2008

Bağirov M.M. Banklar və bank əməliyyatları. Dərslik. Bakı, “Nurlan”, 2003

Əliyev Q.İ. Investisiyanın maliyyələşdirilməsi və kreditləşdirilməsi. Dərslik. “İqtisad universiteti” nəşriyyatı. Bakı, 2008

Hacıyev Rəiyyət Təftiş və nəzarət. Dərslük. Bakı. “Maarif nəşriyyatı”, 1999

Kərimov A.E., Babayev A.A. Qiymətli kağızlar bazarı. Dərslük. Bakı, 2003

Qəhrəmanov S.C., Mustafayev R.Ə. SSRİ-nin pul- kredit sistemi tarixi. Dərs vəsaiti. N.A. Voznesenski adına LMİİ- nun Bakı filialının (RF Təhsil Nazirliyinin təsdiqi ilə) nəşri, Bakı-1989.

Qəhrəmanov S.C. Pul- kredit böhranlarının spesifikasiyası və nəzəri təhlili. “İqtisad elmləri: nəzəriyyə və praktika”, № 1-2 (2005-ci il), Bakı-2006

Qəhrəmanov S.C. Azərbaycanda valyuta- kredit əməliyyatlarında başlıca meyllər və proseslər. “İqtisad elmləri: nəzəriyyə və praktika”, №3 -2010. Bakı.2011

Məmmədov Z.F. Pul, kredit və banklar. Dərslük. Bakı- 2010.

Məmmədov Z.F. Qlobal bank böhranı və dövlət idarəetmə sistemində antiböhran siyasət: ümumi problemlər və fərdi yanaşmalar. (“Beynəlxalq elmi- praktik konfransının materialları” məcmuəsində) Bakı, DİA,2010

Novruzov V.T., Zülfüqaradə R.Ə. Auditin əsasları. Bakı, “Azərbaycan Ensiklopediyası” nəşriyyatı 1997

Pul və banklar. Dərslük. Müəlliflər koll., R.A. Bəşirovun redaktəsilə, Bakı, “İqtisad Universiteti” nəşriyyatı, 2012.

Sadıqov M.M., Balayeva E.Ə., Həmişəyeva Ş.Ü. Beynəlxalq valyuta- kredit münasibətləri və xarici ölkələrin pul- kredit sistemi. Dərslük. “İqtisad Universiteti” nəşriyyatı”, 2003.

Sadıqov E.M. Bank əməliyyatları. Dərs vəsaiti. Bakı.2010

Sosial- iqtisadi inkişafın sürətləndirilməsində maliyyə nəzarətinin rolu. (Azərbaycan Respublikası Auditorlar palatası və Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin təşkilatçılığı ilə keçirilən “Beynəlxalq elmi- praktik konfrans”ın materialları) V. Novruzovun ümumi redaktəsilə. Bakı, “İqtisadiyyat və audit” jurnalının nəşri, 2006

SSRİ-də pul tədavülü və kredit. Dərs vəsaiti. S.C.Qəhrəmanovun rəhbərliyi ilə müəlliflər koll. Bakı, Azərbaycan XTI- nun nəşri, 1981

Vəliyev D.Ə. Azərbaycanın qlobal iqtisadiyya inteqrasiyası. Bakı, “Adiloğlu” nəşriyyatı, 2008.

RUS DİLİNDƏ YAZILMIŞ VƏ İNGİLİS DİLİNDƏN TƏRCÜMƏ EDİLMİŞ MƏNBƏLƏR

Адамс Р. Основы аудита. Пер. с англ., под редак. Я.В.Сокодова – М., Аудит, Юнити, 1995

Аудит банков, учебное пособие. Под редак. И.Д. Мамановой, З.Г.

Ширинской, М. Финансы и статистика 2005. Банковский контроль и аудит. Учебное пособие, под редак. Н.В.

Фадеекиной, М., Финансы и статистика, 2002

Банковский надзор и аудит. Учебное пособие, под ред. Г.И. Кравцова,

Минск: БГЭУ 1999

Белоглазова Г.Н., Кроливецкая Л.П. Банковское дело. Организация деятельности коммерческого банка. Учебник. М.,: Юрайт, 2012

Гаджиев Ш.Г. Азербайджан на пути к мировому сообществу: стратегия внешнеэкономического развития. Киев, Экспрес обява, 2000

Гаджиев Ш.Г. финансовая система Азербайджана в условиях глобального кризиса: изменение сравнительных оценок. Центральная Азия и Кавказ.

Глобализация, 4-5 – 2009

Горина С.А. Учет в банке на основе нового плана счетов. М., Приор, 1998

Зубова Е.В. Технология аудита: организация проверки, критерии проверочных процедур, рабочие документы. М. 1998

Куница Н.Н., Хисамудинов В.В. Банковский аудит. Учебное пособие. М., Финансы и статистика, 2005

Суйц В.П., Ахметбеков А.Н., Дубовина Т.А. Аудит: общий, банковский, страховой. Учебник, М., Инфра, 2000

Терехов А.А., Терехов М.А. Контроль и аудит: основные методологические приемы и технология. М., Финансы и статистика, 1998

Международная конвергенция оценки капитала и стандарты капитала.

Базельский комитет по банковскому надзору: сборник документов и материалов, перевод с английского. Центр подготовки персонала Банка России. М.1997

Международная конвергенция расчетов собственного капитала и требований к собственному капиталу. Переработанного капитала и требований к собственному капиталу. Переработанное рамочное соглашение: документы Базельского комитета. Бизнес и банки (специальный выпуск). 2004, №44-46, №12,15,25

Рекомендации Базельского комитета по банковскому надзору «Внутренний аудит в банках и взаимоотношения надзорных органов и аудиторов» (Базель, август 2001)

Рекомендации Базельского комитета по банковскому надзору «Внутренний аудит в банках и взаимоотношения между органами банковского надзора и внешними аудиторами банков». (Базель, январь 2002)

Фетистов Г.Г., Лаврушин О.И., Мамонова И.Д. Организация деятельности Центрального банка. Учебник. М. Конус, 2006

Çapa imzalanı. 23.09.2014. Kağız formatı 60x84 1/16.

Həcmi 1,5 ç.v. Sifariş 189 Sayı 100.

-----
*" İqtisad Universiteti " Nəşriyyatı.
AZ 1001, Bakı, İstiqlaliyyət küçəsi, 6*
